

Dosarul nr. 3ra-1169/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: V. Sanduța)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu)

ÎNCHEIERE

11 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de către Serghei Catan,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
către Serghei Catan împotriva Serviciului Vamal cu privire la contestarea actului
administrativ, restabilirea în funcție, repararea prejudiciului material și moral,
împotriva deciziei din 12 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
respins apelul declarat de către Serghei Catan împotriva hotărârii din 30 noiembrie 2018
a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La data de 04 mai 2018, Serghei Catan a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Serviciului Vamal cu privire la contestarea actului administrativ, restabilirea
în funcție, repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că activează în cadrul Serviciului
Vamal din 15 iunie 1993 și în toată această perioadă și-a exercitat onest activitatea de
inspector vamal în diferite subdiviziuni ale Serviciului Vamal.

A relatat că la 21 februarie 2018 își exercita atribuțiile de serviciu la postul vamal
Tudora (PVF1, rutier), intrare. În timpul serviciului s-a prezentat în post autocamionul
KKJ071/KKJ071 cu tomate în stare proaspătă, care fusese returnat din Republica Belarus.
A verificat actele prezentate, inclusiv și actele privind schimbarea destinatarului, care
urma să vămuiască marfa în Republica Moldova. În același timp, la efectuarea controlului
fitosanitar compartimentul marfar a fost deschis și mărfurile au fost verificate.

În urma controlului, colaboratorii serviciului fitosanitar au întocmit actul de control
fitosanitar nr. 0139625 din 21 februarie 2018, prin care a fost autorizată introducerea
mărfurilor în țară.

Serghei Catan a menționat că, având aceste documente, a perfectat declarația
vamală de tranzit 2050T1886, mărfurile fiind îndreptate pentru vămuire la postul vamal

Chișinău intern 3 (PVI Petricani). În baza aceluiași documente, la 22 februarie 2018 la destinație a fost întocmită și prezentată declarația vamală 2090I4936 IM-4, iar la 24 februarie 2018 mărfurile au fost vămuite.

A indicat că prin ordinul nr. 210-p din 20 martie 2018, emis de Serviciul Vamal, în privința sa a fost aplicată sancțiunea disciplinară - eliberare din serviciu în organul vamal.

Conform ordinului de sancționare, s-a constatat precum că a manifestat o atitudine iresponsabilă față de exercitarea obligațiilor de serviciu, admitând introducerea unui lot de marfă cu încălcarea legislației vamale, în perioada 21 - 24 februarie 2018, prin ce a încălcat prevederile art. 15 alin. (1) lit. a), c), d), h) și i) din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150 din 20 iulie 2000, potrivit căroră colaboratorul vamal este obligat: să asigure respectarea Constituției, legilor și a altor acte normative; să execute ordinele și dispozițiile șefilor organului vamal; să respecte regulamentul de ordine interioară al organului vamal, modul de utilizare a informației de serviciu, să îndeplinească instrucțiunile de serviciu, să respecte regulamentele și alte acte normative; h) să respecte prevederile Codului de conduită al colaboratorului vamal; să acționeze în scopul combaterii fraudei, a corupției, a traficului ilicit de mărfuri și de bunuri și a altor acțiuni ilicite.

A susținut că în ordinul contestat se face trimitere la art. 46 lit. a) din Legea serviciului în organele vamale, însă nu conține motive concrete care să demonstreze încălcarea procedurii de autorizare a tranzitului și prin care acțiuni ar fi contribuit la trecerea bunurilor peste frontiera vamală cu încălcarea legislației vamale. De fapt, în ordin se indică doar că a perfectat declarația vamală, însă acest fapt nu constituie temei de eliberare din serviciu.

Consideră că, prin autorizarea tranzitului și perfectarea declarației vamale de tranzit 2050T1886 nu a admis abateri de la reglementările vamale. Or, a procedat conform pct. 26 al Ordinului nr. 310 din 04 august 2017 al Directorului General al Serviciului Vamal, la declarația de tranzit fiind anexate copiile scanate ale documentelor însoțitoare (comerciale, de transport), în baza căroră a fost întocmită declarația de tranzit, precum și a efectuat toate acțiunile obligatorii la autorizarea tranzitului prevăzute în pct. 33 al aceluiași ordin.

A notat că afirmațiile precum că ar fi procedat contrar prevederilor ordinului nr. 310 din 04 august 2017, sunt declarative și nu se regăsesc în acțiunile pe care le-a întreprins.

De asemenea, nu a ignorat prevederile pct. 1 din Ordinului Serviciului Vamal nr. 276-o din 24 octombrie 2002. Astfel, în punctul dat sunt stipulate 21 de categorii de documente, însă pârâtul nu a specificat care anume categorie nu ar fi fost prezentată la autorizarea procedurii de tranzit. Conform Ordinului nr. 276-o, la vămuirea mărfurilor provenite din tranzacțiile economice externe, organele vamale vor accepta spre perfectare declarațiile vamale cu condiția prezentării de către agenții economici actele în original, reieșind din particularitățile tranzacției și regimului vamal solicitat. Deci, este prevăzut expres că prezentarea documentelor în original este obligatorie la vămuirea mărfurilor, pe când el la caz doar a autorizat procedura de tranzit, mărfurile fiind vămuite la postul vamal Chișinău intern 3 (PVI Petricani).

Din motivele expuse, consideră că eliberarea lui din serviciu este ilegală.

A solicitat anularea Ordinului nr. 210-p din 20 martie 2018 „Cu privire la sancționarea dlor R. Sîngereanu și S. Catan, Biroul Vamal Centru” emis de Serviciul Vamal, în partea sancționării lui Serghei Catan, restabilirea în funcția de inspector principal al Biroului Vamal Centru, repararea prejudiciului material în mărimea salariului mediu lunar pentru perioada 19 aprilie 2018 până la pronunțarea hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral în mărimea a trei salarii medii lunare.

Prin hotărârea din 30 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de către Serghei Catan a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 12 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Serghei Catan împotriva hotărârii din 30 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanțele ierarhic inferioare au constatat că potrivit pct. 33 din Ordinul nr. 310 din 04 august 2017 a Serviciului Vamal, colaboratorul vamal, căruia i-a fost repartizată declarația de tranzit, identifică și vizualizează declarația de tranzit și documentele atașate la aceasta, contrapun datele din declarație și documentele atașate. La caz, o atare contrapunere nu a fost realizată, dat fiind că la declarația depusă nu au fost anexate acte confirmative în original, ce ar justifica tranzacția între exportator și noul destinatar final al mărfurilor, fiind anexate doar copii ale scrisorilor din numele destinatarului din Republica Belarus OOO „Agdam-Fuad”. La fel, în setul de documente se afla o copie a scrisorii prin care „Rafu Tarim” LTD, Turcia cere noului destinatar „Caf Car Prim” SRL doar să primească marfa. Deci, colaboratorul vamal nu a manifestat atenție față de tranzacția respectivă, ceea ce a dus de fapt la perfectarea declarației vamale de tranzit și permiterea intrării în țară a camionului.

Prin urmare, instanțele de judecată au conchis că, având în vedere cele constatate, deschiderea declarației de tranzit T1 din 21 februarie 2018 de către Serghei Catan a fost emisă contrar Ordinului nr. 310 din 04 august 2017 și Circularei Serviciului Vamal nr. 742 din 08 decembrie 2016, în consecință fiind deschis tranzit național pentru marfa returnată în lipsa contractului de vânzare-cumpărare sau a altui document care să îl substituie, precum și care ar confirma transferul drepturilor asupra mărfurilor returnate companiei „Caf Car Prim” SRL.

La data de 25 iulie 2019 Serghei Catan a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 12 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 30 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, reiterând circumstanțele de fapt și de drept expuse în cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

Suplimentar a menționat că instanțele ierarhic inferioare și-au argumentat concluzia prin faptul că, ar fi încălcat procedura de tranzit prevăzută de art. 42 din Codul vamal, fără însă a specifica prin care acțiuni concrete a fost încălcată procedura de tranzit. Aceasta în condițiile în care nici în ordinul contestat, precum nici în referința prezentată de Serviciul Vamal, nu a fost invocată această normă ca temei de eliberare din serviciu.

Consideră că argumentul instanțelor de judecată precum că ar fi încălcat pct. 33 al

Ordinului nr. 310 din 04 august 2017 este declarativ și eronat. A identificat și a vizualizat declarația de tranzit și documentele atașate, a contrapus datele din acestea, or, la postul vamal de frontieră agenții economici nu au obligația de a prezenta documentele însoțitoare în original, acest fapt fiind și imposibil.

A susținut că obligația de prezentare a documentelor în original este caracteristică pentru procedura de vămuire a mărfurilor, recurentul însă era antrenat la postul vamal de frontieră, iar obligațiile lui se reduceau la perfectarea operațiunilor vamale de tranzit, nu și de vămuire a mărfurilor.

Totodată, faptul că la deschiderea tranzitului au fost prezentate copiile scrisorilor agenților economici nu constituie temei de a respinge operațiunea tranzitului național. Potrivit pct. 26 al Ordinului Directorului General al Serviciului Vamal nr. 310 din 04 august 2017, la declarația de tranzit se anexează copiile scanate ale documentelor însoțitoare, lucru pe care l-a urmat. Nu există o prevedere legală sau departamentală care ar obliga agenții economici să prezinte la deschiderea tranzitului documentele însoțitoare în original.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 12 iunie 2019 și a fost notificată lui Serghei Catan la 05 iulie 2019 (f.d. 134).

Astfel, recursul depus la 25 iulie 2019 de către Serghei Catan, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Serghei Catan nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de către Serghei Catan asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către Serghei Catan ca inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Serghei Catan se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu